

De familie Wicks van de Grasshill Farm houdt geiten in een boogstal.

Canada biedt kansen voor geiten Sector in ontwikkeling

Tekst: Ruud Donderwinkel, Gebroeders Fuite – Foto's: Jarig Jan Odinga, Gebroeders Fuite

Op uitnodiging van Gebroeders Fuite verzamelt een groep van 48 geitenboeren en -boerinnen op maandagmorgen 7 november om 10.30 uur in vertrekhal 3 van vliegveld Schiphol. Van daaruit vliegt het gezelschap via Reykjavik naar Toronto voor een zesdaagse reis door Canada.

Het vliegtuig vertrekt op tijd om zodoende om 17.55 uur lokale tijd (in Ontario-Canada is het 6 uur vroeger) in Toronto te landen. We rijden een uurtje richting het oosten naar Oshawa en

verlaten de stad om na een warme maaltijd moe het bed op te zoeken. Dinsdagmorgen zijn de meeste reizigers door het tijdsverschil al vroeg op.

Scrapie

Na het ontbijt vertrekken we naar de Trent University. Hier wordt uitgebreid DNA-onderzoek gedaan bij geiten. Een van die onderzoeken is het vinden van het gen dat een relatie heeft met de gevoeligheid voor scrapie. Canada is niet vrij van scrapie en wanneer er scrapie wordt aangetoond zal het hele bedrijf worden geruimd. Verder wordt er op de universiteit in Trent DNA-onderzoek gedaan in dienst van de fokkerij. Dit gebeurt onder meer in samenwerking met de Grasshill Farm van Lloyd en Barbara Wicks. We bezoeken dit topfokbedrijf aansluitend. De familie Wicks heeft veel sanziën in Noord-Amerika en veel dekbokken komen van dit bedrijf en vinden hun weg door heel Canada tot in Mexico aan toe. De betere bokken worden verkocht voor 3.500 euro per dier. Wat opvalt is de uniformiteit van de veestapel in combinatie met kwalitatief erg goede uiers. De doelstelling van Lloyd en Barbara is om in de toekomst gemiddeld 6 kg melk/geit/dag te melken. Het is voor hen erg moeilijk om aan

nieuwe bloedlijnen te komen, mede hierdoor is men ook zeer geïnteresseerd in de Nederlandse geitenfokkerij. De geiten die hier worden gehouden zijn Saanen-geiten. Naast de Saanen komen we in Ontario met name ook Alpine- en Lamancha-geiten tegen. De laatste kenmerkte zich door kleine oortjes.

CAE en CL

De dieren bij Wicks zijn dubbelvrij van CAE en CL. Dit is voor de meeste Canadese geitenhouders niet aan de orde, op de meeste bedrijven kom je CL en CAE tegen. Het is haast onmogelijk om met nieuwe dubbelvrije dieren te beginnen omdat ze er simpelweg niet zijn. Sommige Canadese geitenboeren proberen op een bepaald moment (elders) strikt gescheiden eigen lammeren op te fokken en dan de gehele veestapel in te vervangen door deze opfokdieren. Vervolgens probeert men middels screening (drie à vier keer per jaar individueel onderzoek op CAE en CL) de infectiedruk te verminderen. Dit doet men bij alle dieren, ook de optok.

Zo vertelde een van de vijf bezochte geitenhouders dat ze dit jaar nog bij twee lammeren van 4 maanden oud CAE hebben aangetoond. De lammeren worden na de geboorte zo snel mogelijk weggehaald en gewassen. Ze krijgen dan kunst- of koebiest en worden veelal gespeend op een gewicht van 15 kg. Ook vaccineren sommige geitenhouders tegen CL, de eerste keer bij lammeren van 8 maanden leeftijd en dit wordt jaarlijks herhaald. De bokjes worden in Canada iedere dag opgehaald en brengen 14 euro op, of ze worden op het bedrijf gemest tot een gewicht van 30 kg wat een boer 145 euro per bok oplevert.

De Canadese geitensector

In Canada wordt er ongeveer 50 miljoen kg geitenmelk geproduceerd, waarvan 40 miljoen in Ontario. Canada kent drie melkverwerkers: twee in Ontario en één in Quebec. Woolwich/Saputo opereert in Ontario en is de grootste. Don Clodd van Woolwich/Saputo

Alpine-geiten komen in Canada redelijk veel voor. Hier in Port Perry.

Een blik op het erf van de familie Van Bodegraven, met rechts de nieuwe stal.

Cultuur snuiven gebeurde ook: de Niagara Falls mogen dan niet ontbreken.

De nieuwe stal voor 1.000 geiten bij Van Bodegraven.

vertelt ons dat zij hun geitenmelk verkrijgen via een aankoopcoöperatie, de Ontario Dairy Goat Co-op. Deze coöperatie reguleert ook de eventuele groei, en als je als geitenhouder melk wilt leveren dien je lid te worden en aandelen te bezitten per 4.000 kg te leveren melk. De melkprijs zit op dit moment op ongeveer 0,73 euro waarbij de eiwitprijs tweemaal zo hoog is als de vetprijs. 90 procent van de geitenmelk die Woolwich ophaalt belandt in de zachte kaas.

De geitensector groeit enorm hard in Canada. Op dit moment ontstaan de eerste bedrijven met 2.000 of 3.000 geiten. Een van de Canadese geitenhouders zei dat de sector in Canada zo'n tien jaar achterloopt bij die in Nederland. Ontario kent op dit moment zo'n 240 melkgeitenbedrijven en ook nog een aantal kleine bedrijven met 50 tot 100 melkgeiten. Dit betreffen meestal Mennonieten-farms die soms nog met de hand melken.

Bedrijfsbezoek

We brengen ook een bezoek aan het prachtige bedrijf van Gerard en Ineke van Bodegra-

te geiten af om te kunnen groeien in aantal geiten op het bedrijf. De melkgeiten krijgen hier een rantsoen van onbeperkt brok met stro en een beetje graskuil. Brian Tarr, nutritionist bij veevoederbedrijf Shur-Gain, vertelt ons dat er eigenlijk twee voersystemen voorkomen op geitenbedrijven in Ontario: het onbeperkte broksysteem en het TMR-rantsoen waarbij er naast krachtvoer ook vaak snijmais, luzerne en gras wordt gevoerd. Tarr vertelt ook dat er langzaam een verschuiving plaatsvindt van luzerne naar gras omdat dit betere resultaten geeft.

Wat opvalt aan de nieuwe stal bij Van Bodegraven is de mooi afgewerkte en dik geïsoleerde stal met heldere kleuren. Eén van de aandachtspunten rondom het bouwen is het anticiperen op de winter. Er ligt hier in de winter vaak maanden achtereenvolgend 1 meter sneeuw en het kan er zomaar 30 graden vriezen. Verder kent men in Canada bij de bouw aanvraag geen bouwblok of inspraak van burens of derden en kan de stal gebouwd worden in elke kleur of model dat je maar wilt. In Ontario is de mestafzet geen enkel

Toronto downtown.

opvalt is dat de Canadezen enorm trots zijn op hun boeren en dat de agrarische wereld zijn pr goed voor elkaar heeft. Zo ook de door ons bezochte 'Royal Winter Fair'; deze jaarlijkse beurs met alle diersoorten wordt ieder jaar bezocht door meer dan 320.000 bezoekers. Hier vindt ook de nationale geitenkeuring van de verschillende geitenrassen plaats en je kunt er geitenproducten proeven en kopen. Zo biedt een melkgeitenbedrijf zijn zeepjes te koop aan en laat een andere geitenhouder ons zijn zachte kaas op een toastje proeven.

Alvorens de Nederlandse geitenboeren Canada verlaten, brengen ze nog een bezoek aan de 553 meter hoge CN-tower waar ze een fantastisch uitzicht hebben over de skyline van Toronto. Bij helder weer kun je hier zelfs de damp van 'the maid of the mist' zien, de Niagara-watervallen, die de reisgenoten eerder deze week al van dichtbij per boot hebben aanschouwd.

Zaterdag 12 november rond de middag landen we veilig op Schiphol en keert iedereen voldaan huiswaarts. ✓

Canada is trots op zijn boeren. Dat proef je.

ven. De familie Van Bodegraven boert nu tien jaar in Burgessville en heeft sinds twee jaar de beschikking over een nieuwe stal voor 1.000 melkgeiten en een 80-stands-buitenmelker. Op dit moment worden er 650 melkgeiten gehouden met een gemiddelde productie van 1.150 kg melk en 400 stuks opfokgeiten. Zoals op zoveel plaatsen lammeren de mees-

probleem, akkerbouwers geven 6 euro per ton voor de geitenmest.

Trots

We brengen ook een bezoek aan de Farmersmarket in St. Jacobs. Hier worden onder andere dieren geveild en veel Mennonieten bieden er hun lokale producten aan. Wat

De 48 geitenhouders hadden het onderling gezellig in Canada.